

¡Olé! ¡Baila conmigo!
Tańcz razem ze mną!

Agnieszka
Kostrzak-Kirylak

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

¡Olé! ¡Baila conmigo! Tańcz razem ze mną!

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator (przedmiot)

Nauczyciel języka hiszpańskiego – NJH

2.2. Pozostali

Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej – NEW

Nauczyciel informatyki – NI (jeżeli w danej szkole jest to inna osoba niż nauczyciel nauczania początkowego).

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Projekt jest przewidziany do realizacji w drugim okresie. Długość trwania projektu to 2–3 miesiące, najlepiej więc zacząć projekt najpóźniej w kwietniu.

3.2. Zakończenie projektu

Zakończenie projektu jest przewidziane na koniec czerwca, to znaczy na zakończenie roku szkolnego (występ podczas uroczystości zakończenia szkoły przez klasy VIII i na uroczystości zakończenia edukacji wczesnoszkolnej przez klasy III).

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

Nadrzędnym celem projektu jest rozwój sprawności językowych w obrębie tematyki związanej z tańcem. Lekcje języka hiszpańskiego prowadzone będą zgodnie z podejściem komunikacyjnym, z naciskiem na stopniowe rozwijanie u uczniów umiejętności rozumienia, mówienia, czytania oraz pisania w języku hiszpańskim. Dzięki wykorzystaniu metody projektu zostaną również osiągnięte cele związane z rozwijaniem kompetencji kluczowych w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz współpracy w grupie. Ponadto uczeń nabeździe podstawową wiedzę na temat jednego z regionów Hiszpanii – Andaluzji. Zgodnie z założeniami programu *Entre amigos*, projekt został przewidziany w taki sposób, by wpisać się w koncepcję konstrukttywizmu, zakładającą zaangażowanie ucznia w proces uczenia się.

4.2. Cele szczegółowe. Uczeń:

- rozumie znaczenie 5 czasowników: *estar, escuchar, bailar, cantar, gustar* i potrafi posługiwać się formami osobowymi liczby pojedynczej tych czasowników w ramach wyuczonych zwrotów;
- potrafi wymienić nazwę i rozpoznać rytm tańca *flamenco* oraz danego, jednego regionalnego tańca polskiego;
- wymienia elementy stroju *flamenco* oraz wybranego polskiego stroju regionalnego, wymienia 5 elementów ubrania: *vestido, pantalones, sombrero, lunares, peineta*;
- pokazuje na mapie Europy położenie Polski oraz Hiszpanii;

- odróżnia rytm wolny od szybkiego, klaszcze i tupie do rytmu, tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla *flamenco* i wybranego tańca regionalnego;
- tworzy prace techniczne i plastyczne zgodnie z instrukcją nauczyciela.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny *¡Olé! ¡Baila conmigo! Tańcz razem ze mną!* został przygotowany do zrealizowania treści sformułowanych w podstawie programowej (Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.), nawiązuje do drugiego i ósmego bloku tematycznego zaproponowanego w programie nauczania *Entre amigos*. Jednocześnie został on przygotowany zgodnie z metodą AICLE (hiszp. *aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*) zaproponowaną w poradniku metodycznym. Oznacza to, że treści kształcenia będą przekazywane w języku hiszpańskim. Treści kształtowane w ramach edukacji polonistycznej, przyrodniczej, plastycznej, muzycznej oraz edukacji językowej będą się wzajemnie przenikać.

5.1. Język hiszpański

Treści ogólne

Uczniowie posługują się podstawowym zakresem środków językowych umożliwiających porozumiewanie się w ramach bloków tematycznych *Moje miejsce zamieszkania* oraz *Moje ciało*, przewidzianych w programie nauczania. Uczniowie reagują na polecenia i rozumieją ogólny sens tekstu wspieranego obrazem i dźwiękiem. Uczniowie powtarzają wyrazy i proste zdania, tworzą bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru, śpiewają piosenkę – samodzielnie lub w grupie. Uczniowie przepisują i piszą pojedyncze wyrazy i zwroty. Uczniowie reagują werbalnie i niewerbalnie na polecenia.

Treści szczegółowe

Uczniowie używają podstawowych zwrotów grzecznościowych, form powitania i pożegnania. Używają poprawnych form gramatycznych czasowników: *bailar, gustar, estar, escuchar, cantar*. Nazywają części ciała: *pies, manos, muñecas brazos, corazón*. Wyrażają swoje samopoczucie: *estoy alegre, estoy triste, estoy mal*. Poznają znaczenie słów: *país, Andalucía, ciudad, España, Polonia, español, polaco*. Prawidłowo wymawiają słowa piosenki. Uczniowie nabywają wiedzę o położeniu geograficznym Hiszpanii i folklorze andaluzyjskim.

5.2. Edukacja polonistyczna

Uczniowie poznają, czym jest folklor i kultura ludowa, poznają nazwę tańca ludowego, nazwy instrumentów, wymieniają elementy stroju ludowego. Poznają lokalne tradycje regionu, w którym mieszkają, wypowiadają się na temat tych tradycji. Poznają teksty piosenek ludowych i śpiewają wybraną piosenkę. Uczniowie uczą się redagować zaproszenie.

5.3. Edukacja przyrodnicza

Uczniowie określają położenie swojej miejscowości na mapie Polski. Uczniowie poszerzają treści przewidziane w podstawie programowej, określając położenie Hiszpanii na mapie świata oraz Sewilli na mapie Hiszpanii. Rozumieją następujące terminy i posługują się nimi: *mapa, Europa, kontynent, kraj, Polska, Hiszpania, Półwysep Iberyjski, Andaluzja, miasto Sewilla*. Następuje tu przenikanie się treści z edukacji językowej i przyrodniczej.

5.4. Edukacja plastyczna i techniczna

Uczniowie przygotowują elementy stroju według instrukcji nauczyciela – grochy i falbanki, które dziewczynki przymocują do spódniczek, tworzą wachlarze dla tancerek, kapelusze dla tancerzy, kastaniety dla wszystkich dzieci biorących udział w występie. W tym celu uczniowie wydzierają, wycinają, składają, przylepiają, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, karton, ścinki. Nazywają elementy stroju ludowego oraz instrumentów.

5.5. Edukacja muzyczna

Uczniowie słuchają muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, odróżniają rytm wolny od szybkiego, klaszczą i tupią do rytmu. Uczniowie śpiewają krótką piosenkę w języku obcym, tańczą według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (*flamenco* oraz wybranego ludowego tańca polskiego). Uczniowie wykonują tematy rytmiczne wybranych, znanych ludowych utworów muzycznych z użyciem instrumentów perkusyjnych. Następuje tu przenikanie się treści z edukacji językowej i muzycznej.

5.6. Edukacja informatyczna

Uczniowie posługują się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym przy wykonywaniu zaproszenia, redagują zaproszenie. Uczniowie tworzą proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, pisząc słowa polskie i hiszpańskie. Uczeń powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania i prezentowania swoich pomysłów. Następuje tu przenikanie się treści z edukacji językowej i informatycznej.

5.7. Edukacja społeczna

Uczniowie identyfikują się z grupą społeczną, do której należą – społecznością lokalną. Nazywają taniec i tradycje regionalne. Szanują zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawiają i porównują zwyczaje ludzi mieszkających w Polsce i Hiszpanii. Współpracują w grupie i parach, przygotowując strój i taniec.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla uczniów II klasy szkoły podstawowej. Odbiorcami są dzieci, które drugi rok uczą się języka hiszpańskiego, zatem potrafią już reagować w tym języku na pytania zadane przez nauczyciela, a nawet są w stanie formułować proste wypowiedzi. Uczniowie są przyzwyczajeni do słuchania i śpiewania piosenek w języku hiszpańskim, dlatego nauka kolejnej piosenki nie powinna przysporzyć im trudności. Dodatkowo perspektywa nauki tańca wykonywanego do poznanej piosenki będzie elementem motywującym, aktywizującym i integrującym grupę. Jednocześnie kształtowana jest w uczniach świadomość przynależności społecznej i regionalnej, dlatego pogłębianie wiedzy w tym zakresie powinno być dla nich przyjemnym doświadczeniem, a prezentacja tańca z rodzimego folkloru ciekawym wyzwaniem.

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla szkoły podstawowej.

6.2. Wiek uczniów

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla odbiorców w wieku 8–9 lat.

6.3. Klasa

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla klasy II.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczniowie klasy II, także ci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), powinni być już przyzwyczajeni do zajęć prowadzonych w języku hiszpańskim. Najczęściej mają też świadomość odmienności kultury Hiszpanii od polskiej. Wielu uczniom udało się już nawiązać relacje wewnątrz klasy, poznać talenty, zainteresowania i mocne strony kolegów i koleżanek. Jeżeli w klasie jest uczeń ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, nauczyciel powinien przygotować poszczególne etapy projektu w taki sposób, by umożliwić mu pełne w nim uczestnictwo, na równi z pozostałymi dziećmi. Przykładowo, jeżeli w grupie jest dziecko z zaburzeniami sprawności językowych lub uczeń nieśmiały, należy zaangażować je bardziej np. w działania związane z wykonaniem pracy plastycznej. Z kolei ucznia szczególnie uzdolnionego można zainteresować dodatkowymi informacjami dotyczącymi położenia geograficznego Hiszpanii, kultury Andaluzji czy rodziny królewskiej. Tak poszerzona wiedza ucznia może zostać potem wykorzystana podczas występu na zakończenie projektu. Nauczyciel znający potrzeby każdego dziecka w ramach danej grupy powinien indywidualnie dostosować metody i formy pracy do danego ucznia. Dzięki temu każdy z uczniów będzie miał możliwość zaangażowania się w realizację projektu na każdym etapie.

6.5. Inne cechy odbiorców

Dzieci w wieku 8–9 lat mają silną potrzebę akceptacji w grupie i samorealizacji. Zajęcia dotyczące tańca stworzą dzieciom przebojowym możliwość zaprezentowania ewentualnych uzdolnień tanecznych lub wokalnych. Każde z dzieci będzie mogło wykorzystać swoje uzdolnienia na poszczególnych etapach projektu.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

W trakcie realizacji projektu będą stosowane formy pracy zbiorowej – zarówno praca z całą klasą, jak i praca w grupach oraz (ewentualnie) w parach. Dzięki takim formom pracy każde dziecko z klasy będzie miało okazję włączyć się do projektu, dzięki czemu jego wkład w tworzenie efektów projektu zostanie doceniony na równi z pozostałymi uczniami. Podczas przygotowania pracy plastycznej uczniowie będą pracować w grupach. Podczas wykonywania tańca, w zależności od tego, jaki rodzaj polskiego tańca ludowego zostanie wybrany przez nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, można zastosować pracę w parach. Nauczyciel dobiera dzieci w pary, zwracając uwagę na dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w taki sposób, by partner pomógł w osiągnięciu sukcesu danej pary. Praca w grupie i w parach, gdzie wysiłek każdego uczestnika ma znaczenie dla efektu końcowego, może pomóc w podniesieniu samooceny dzieci ze SPE oraz nawiązaniu lepszych relacji z rówieśnikami. Jeżeli jednak w grupie jest uczeń z niepełnosprawnością ruchową uniemożliwiająca mu wykonanie tańca, nauczyciel angażuje takie dziecko np. w wykonywanie akompaniamentu, by umożliwić mu w ten sposób uczestniczenie w występie.

7.2. Metody pracy – realizacja celów wychowawczych

Podstawową metodą będzie metoda projektu oraz metoda AICLE. Zakłada ona zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe, w którym nauczyciel przekazuje treści z danej dziedziny przy wykorzystaniu elementów języka obcego. W ten sposób nauczane treści z poszczególnych edukacji przenikają się na każdym etapie projektu. W trakcie realizacji projektu będą stosowane także metody takie jak:

- metoda podawcza – rozmowa kierowana; nauczyciel przedstawia informacje dotyczące folkloru hiszpańskiego bądź polskiego oraz zapoznaje uczestników z podstawowymi informacjami dotyczącymi położenia geograficznego Hiszpanii (wykorzystanie ICT – od ang. *information and communication technologies*);
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa – po zaprezentowaniu piosenki (wykorzystanie ICT) nauczyciel tłumaczy uczniom znaczenie każdego z wersów;
- metoda audiolingwalna – uczniowie powtarzają za nauczycielem usłyszane słowa bądź zwroty;
- metoda praktyczna – uczestnicy wykonują elementy stroju i instrumenty oraz zaproszenia (wykorzystanie ICT);
- metoda RFT (od hiszp. *Respuesta Física Total*) z techniką reagowania całym ciałem;
- metoda narracyjna – nauczyciel opowiada o 3 podróżnikach, którzy dotarli do Sewilli na obchody *Feria de Arbil*;
- metoda ewaluacyjna – metoda walizki i kosza, po każdym etapie uczniowie mogą napisać na małych karteczkach, co wynieśli z zajęć, a co wyrzuciliby do kosza.

Podczas stosowania każdej z tych metod i form pracy nauczyciel dostosowuje je do indywidualnych potrzeb ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt rozpocznie się w drugim okresie nauki, najlepiej w kwietniu, po wcześniejszym uzgodnieniu tego z nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej. Jeżeli w danej klasie uczą także nauczyciele innych przedmiotów (np. wychowania fizycznego, plastyki bądź muzyki), należy uzgodnić termin rozpoczęcia projektu także z nimi.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

Nauczyciel języka hiszpańskiego przygotowuje regulamin, który będzie obowiązywał podczas trwania całego projektu. Zasady w nim określone umożliwią wszystkim uczestnikom przyjemną i bezpieczną realizację projektu. Regulamin zostaje przedstawiony dzieciom i szczegółowo omówiony podczas drugiego etapu. Zostanie zaprezentowany w formie plakatu z piktogramami, które odnoszą się do każdego z punktów regulaminu. Po omówieniu każdej z zasad regulaminu uczniowie potwierdzą jego akceptację, wpisując swoje imię na plakacie. Następnie regulamin zostanie powieszony w widocznym miejscu w sali. W trakcie realizacji projektu nauczyciel może odwoływać się do zasad sformułowanych w regulaminie.

8.3. Wybór tematu

Jako że projekt jest przewidziany dla etapu wczesnoszkolnego, dzieci nie będą jeszcze w stanie wybrać tematu samodzielnie. Dlatego też nauczyciel języka hiszpańskiego

proponuje im temat i razem z dziećmi omawia szczegółowo, czego dotyczy projekt. Dzięki temu uczniowie od samego początku wiedzą, czego mogą się spodziewać i jak będzie wyglądała realizacja projektu. NJH proponuje dzieciom pracę z dwoma tańcami: jednym hiszpańskimi i jednym regionalnym tańcem polskim. Każdy z tańców przedstawionych w ramach projektu ma nawiązywać do folkloru (hiszpańskiego lub polskiego), dlatego też w przypadku tańca polskiego NEW podejmie decyzję o prezentacji tańca typowego dla danego rejonu, w którym jest realizowany projekt (takim tańcem może być np. krakowiak, oberek czy kujawiak). Dzieciom pozostawia się dowolność w wyborze tańca, który będą przedstawiać na występie podsumowującym projekt (polski czy hiszpański) – ma to miejsce, jeżeli decydujemy się na podział na grupy.

8.4. Podział na grupy

Podczas realizacji projektu uczniowie zostaną podzieleni na grupy na etapie VIII podczas wykonywania prac technicznych. Klasa zostanie podzielona na 3 grupy, z których każda będzie wykonywała jedną z przydzielonych przez nauczyciela prac: grochy i falbanki, pasy i kapelusze oraz kastaniety. Nauczyciel dokona podziału na grupy, np. chłopcy wykonają elementy stroju chłopięcego (kapelusz i pas), dziewczynki elementy stroju dziewczęcego (grochy i falbanki), a kastaniety będą mogły wykonać dzieci, które docelowo będą wykonywać akompaniament (np. dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które nie będą chciały występować na scenie). Kolejny podział na grupy może nastąpić na etapie X. W zależności od liczebności klasy dzieci mogą zostać podzielone na 2 grupy lub praca może przebiegać w ramach jednej większej grupy, jeżeli mamy do czynienia z klasą o małej liczebności. Nauczyciel podejmie decyzję o ewentualnym podziale oraz o przynależności danego dziecka do określonej grupy. Jeżeli zdecyduje się na podział – będzie on dotyczył etapu X, który stanowi występ – klasa zostanie podzielona na dwie duże grupy, z których jedna będzie przedstawiała taniec *flamenco*, a druga polski taniec ludowy, wybrany przez nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej. Podział na grupy będzie ograniczony jedynie do występu, co oznacza, że na wcześniejszych etapach każde dziecko pozna zarówno taniec *flamenco*, jak i polski taniec ludowy. W przypadku tańca polskiego dobrze, aby nawiązywał on do rejonu, w którym mieszkają dzieci, dzięki czemu pogłębi się ich świadomość lokalnej kultury. W ramach tych 2 grup uczestnicy będą mogli zadecydować, jaką rolę przyjmą – tancerzy, osób wykonujących akompaniament, narratora, pomocnika. Dzięki temu uczniom pozostawia się dowolność w decydowaniu oraz daje się możliwość odnalezienia odpowiedniej dla siebie roli dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Jednak podczas zajęć na poszczególnych etapach grupy będą wykonywać zadania związane z obydwojema tańcami – zarówno pierwsza, jak i druga grupa weźmie udział w wycieczce, będzie przygotowywać stroje oraz uczyć się tańca i śpiewu. Nauczyciel powinien zadbać o to, by dobrać odpowiednie role i zadania wyznaczone poszczególnym dzieciom zgodnie z ich uzdolnieniami, możliwościami i zainteresowaniami. Oznacza to, że dzieci, które mają opory przed występowaniem na scenie, mogą wykonywać akompaniament przy użyciu wykonanych kastanietów.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel w porozumieniu z pozostałymi nauczycielami uczestniczącymi w projekcie opracowuje harmonogram pracy. Zgodnie z założeniem podejścia AICLE nauczyciel

zwraca szczególną uwagę na integrację treści pozajęzykowych z treściami edukacji językowej. Na każdym etapie, wprowadzając nowe treści oraz podając instrukcje, nauczyciel posługuje się językiem hiszpańskim. Na I etapie uczestnicy dowiadują się, na czym polega praca metodą projektu, omawiane są warunki dobrej współpracy oraz przedstawia się cele, które osiągną uczestnicy. Następnie (etap II) nauczyciel omawia z uczniami regulamin zawierający zasady, których zobowiązują się przestrzegać. Uczniowie potwierdzają to swoim podpisem. Dowiadują się także, że projekt w dalszej części będzie podzielony na następujące etapy:

- ETAP III – zajęcia wprowadzające do tematyki projektu – lekcja prowadzona przez NJH.
- ETAP IV – wycieczka do muzeum/lokalnego domu kultury, w którym dzieci poznają grupę taneczną wykonującą lokalny taniec. Jeżeli będą problemy ze zorganizowaniem wycieczki, można zaprosić wykonawcę z danej grupy tanecznej na spotkanie do szkoły (realizowany przez NEW).
- ETAP V – wirtualna wycieczka do Sewilli (realizowany przez NJH).
- ETAP VI i ETAP VII – nauka piosenki i tańca (*flamenco* – NJH, polski taniec regionalny – NEW).
- ETAP VIII i ETAP IX – przygotowanie strojów oraz kastanietów (*flamenco* – NJH, polski taniec regionalny – NEW).
- ETAP X – przygotowanie zaproszeń dla rodziców na uroczyste zakończenie pierwszego etapu edukacji przez klasy III (NEW, ewentualnie nauczyciel informatyki).
- ETAP XI – występ podczas uroczystości.

8.6. Realizacja projektu

ETAP III – lekcja prowadzona przez NJH

Pierwsze zajęcia będą wprowadzeniem do tematyki projektu. Nauczyciel inicjuje rozmowę z dziećmi na temat tańca, na przykład zadając pytania: Co to jest taniec i do czego służy? Co ludzie wyrażają tańcem? Jakiego rodzaju tańca dzieci znają? Czy uczniowie lubią tańczyć? Jakiego uczucia towarzyszą ludziom podczas tańca? Po wstępnych pytaniach zadanych po polsku, na które dzieci odpowiadają swobodnie (wywiązuje się dyskusja), nauczyciel zadaje podobne pytania w języku hiszpańskim, wprowadzając w ten sposób słownictwo związane z projektem oraz ćwicząc z uczniami konstrukcję *me gusta*: ¿Te gusta bailar? Sí, me gusta bailar/No, no me gusta bailar.

Odpowiadając, dzieci mogą wyrazić swoje upodobania oraz użyć odpowiedniej formy czasownika *gustar*. Następnie nauczyciel zwraca uwagę na rzeczownik *baile* oraz czasownik *bailar* i jego odmianę. *Yo bailo salsa, tú bailas break dance, ella baila hip-hop*. Zadaje pytanie danemu uczniowi, czy on tańczy lub jaki rodzaj tańca uprawia. ¿Practicas algún baile? Po zadaniu pytania nauczyciel rzuca do ucznia małą piłeczkę. Uczeń odpowiada, używając odpowiedniej formy czasownika. Następnie nauczyciel zachęca ucznia do zadania tego samego pytania koledze lub koleżance i rzucenia do nich piłeczki. Jeżeli w grupie jest uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. z niepełnosprawnością ruchową, piłeczka może być podana bezpośrednio do ręki, nie rzucona. Uczeń, który ma piłkę w ręce, udziela odpowiedzi, po czym ten sam uczeń zadaje pytanie następnemu, rzucając do niego piłeczkę. W ten sposób, przy wykorzystaniu metody komunikacyjnej i ludycznej, uczniowie nie tylko powtarzają odmianę czasowników, ale także formułują pełne zdania – pytania i odpowiedzi.

Dzięki temu, że pytanie i podobna odpowiedź są powtarzane przez wielu uczniów, również dzieci nieśmiałe bądź ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają szansę wypowiedzieć zdanie poprawnie i przełamać opory przed mówieniem. Seria pytań i odpowiedzi trwa do momentu, aż wszystkie dzieci wypowiedzą się. Dzieci same wybierają kolegę lub koleżankę, którym zadadzą pytanie. Tym samym oprócz celów dydaktycznych ćwiczenie ma służyć zintegrowaniu grupy i aktywizowaniu dzieci wycofanych. Dzieci mogą pochwalić się, jeżeli trenują jakiś taniec na zajęciach dodatkowych. Jednocześnie każdy uczeń ma szansę zabrać głos, a więc także dzieci, które zazwyczaj nie są aktywne w grupie, zostaną zachęczone do odpowiedzi poprzez rzucenie do nich piłeczki i zadanie pytania przez kolegę/koleżankę.

Następnie nauczyciel pyta o to, kiedy tańczymy – czy wtedy, gdy jesteśmy smutni, czy gdy jesteśmy radosni. W ten sposób nauczyciel powtarza z uczniami sposoby wyrażania samopoczucia: *estoy alegre, estoy contento(-a), estoy triste*. *¿Cuándo bailamos? ¿Cuándo estamos tristes o alegres? Cuando estamos alegres. ¿Te gusta bailar cuando estás triste? No, me gusta bailar cuando estoy alegre.*

W następnym kroku nauczyciel zadaje pytanie, czego potrzebujemy, by móc tańczyć – dzieci odpowiadają: muzyki. *¿Qué necesitamos para bailar? Necesitamos música y ritmo para bailar*. Wprowadzenie słów *música, escuchar música, ritmo*. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na rytm – szybki i wolny (*rápido, lento*). Podaje przykład, klaszcząc odpowiedni rytm. Następnie odsłuchuje z dziećmi przykłady różnych melodii, najlepiej ludowych, i zachęca uczniów do wspólnego klaskania do rytmu. Tym samym przygotowuje dzieci to klaskania rytmu do wybranego utworu *flamenco*.

W następnym kroku nauczyciel szczegółowo tłumaczy dzieciom, na czym będzie polegał projekt – dzieci będą mogły poznać jeden z tańców hiszpańskich, jakim jest *flamenco* oraz jeden z polskich tańców ludowych, charakterystyczny dla regionu, w którym mieszkają. Uczniowie nauczą się także podstawowych kroków każdego z tańców oraz piosenki. Przygotują również stroje i instrumenty, co pozwoli im na przygotowanie występu na zakończenie projektu.

ETAP IV – realizowany przez NEW

Wyjście poza szkołę, w zależności od możliwości szkoły może to być wycieczka do muzeum, lokalnego domu kultury, w którym działa grupa taneczna bądź koło gospodyń wiejskich. Celem wycieczki jest zapoznanie uczestników z tradycjami lokalnymi i folklorem, ewentualnie grupą taneczną wykonującą taniec regionalny. Jeżeli zorganizowanie wycieczki nie jest możliwe, można spróbować zaprosić ciekawego gościa do szkoły. Takim gościem może być ktoś związany z tańcem regionalnym, ale także pracownik muzeum, pani bibliotekarka lub babcia/dziadek któregoś z uczniów, znający tradycje regionalne. Podczas spotkania, będącego pogadanką połączoną z prezentacją, dzieci poznają specyfikę lokalnego folkloru i taniec regionalny. W warunkach prowadzenia nauczania w trybie zdalnym można przeprowadzić wirtualną wycieczkę w formie prezentacji połączonej z wideokonferencją ze specjalnym gościem.

ETAP V – realizowany przez NJH

Nauczyciel zaprasza uczestników na wirtualną wycieczkę do Sewilli. W drugim roku nauki języka dzieci mają już świadomość, że językiem hiszpańskim posługujemy się m.in. w Hiszpanii, jednak niekoniecznie będą kojarzyć, że Sewilla jest miastem

hiszpańskim. Dlatego nauczyciel wykorzystuje dostępne w szkole mapy bądź globus, by pomóc dzieciom odnaleźć lokalizację Hiszpanii, a następnie miasta Sewilli. Jeżeli szkoła dysponuje tablicą interaktywną, można wykorzystać aplikację Google Earth lub Google Maps i odnaleźć miasto Sewillę. Wprowadzane treści z edukacji przyrodniczej: *Europa, kontynent, kraj, Polska, Hiszpania, Półwysep Iberyjski, Andaluzja, miasto Sewilla*. Jednocześnie NJH wplata słowa hiszpańskie, przypominając uczestnikom słowa poznane w poprzednim roku nauki: *país, Andalucía, ciudad, España, Polonia, español, polaco*.

Następnie nauczyciel opowiada dzieciom tradycję związaną z obchodami święta *Feria de Abril* w Sewilli, podkreślając znaczenie *flamenco* zarówno podczas obchodów tego święta, jak i dla tradycji całego regionu. Można skorzystać z ogólnodostępnych zdjęć na stronach hiszpańskich, na przykład na stronie andalucia.org (dostęp 9.09.2022). Gdy nauczyciel zaczyna mówić o tradycji *flamenco*, powinien zwrócić szczególną uwagę uczestników zarówno na muzykę (rytm, charakterystyczne instrumenty: gitara i kastaniety), jak i charakterystyczne elementy stroju męskiego i damskiego. Nauczyciel odtwarza dzieciom fragmenty kilku utworów *flamenco* i razem z nimi klaszcze do rytmu. Jeżeli w grupie jest uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynikającymi z autyzmu, zespołu Aspergera bądź dysfunkcji narządu słuchu, należy odpowiednio wcześniej poinformować dziecko o planowanym działaniu oraz dostosować głośność do jego potrzeb. Nauczyciel tłumaczy grupie, jaką rolę odgrywa klaskanie podczas występów *flamenco* i zachęca dzieci do wykorzystania tej umiejętności podczas występu. Następnie omawia z dziećmi stroje damskie (charakterystyczne sukienki w grochy z falbanami, wachlarz, kwiat we włosach i grzebień ozdobny) oraz męskie (ciemne spodnie, kapelusz, koszula w grochy). Wprowadzane treści: *vestido, peineta, flor, abánico, pantalones, sombrero, camisa*. W ten sposób wprowadza uczestników w przygotowanie strojów i instrumentów, realizowane na kolejnym etapie. Przykładowe stroje dla mężczyzny i kobiety znajdziemy po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła: *traje flamenco hombre y mujer*.

ETAP VI – realizowany przez NJH, może być w całości przeprowadzony w trybie zdalnym.

Nauczyciel w ramach przypomnienia poprzednich zajęć zadaje dzieciom pytania po hiszpańsku i uzyskuje odpowiedzi: *¿Dónde está Sevilla? Está en España; ¿Qué se baila en Sevilla? Se baila flamenco*. Następnie, korzystając z tablicy interaktywnej bądź projektora, nauczyciel wyświetla dzieciom bajkę opowiadaną na podstawie książki hiszpańskiej autorki Montse Ganges *¿De qué están hechas las niñas flamencas?*, dostępną w serwisie YouTube na kanale *Cuentacuentos Beatriz Montero*. Autorka prezentuje książkę i opowiada szczegółowo, jak ubrana jest dziewczynka nosząca strój *flamenco*. Zwraca uwagę na poszczególne elementy ubioru. W filmiku wielokrotnie powtarzane są m.in. słowa *niñas, flamenco, le gusta, bailar*. Dzięki wykorzystaniu metody narracyjnej uczestnicy projektu mają kontakt z materiałem autentycznym i hiszpańską literaturą dziecięcą. Wprowadzane treści: *gustar, encantar, tener; niñas flamencas, lunares, volantes, bailar, zapatos, flor, peineta, arriba, abajo, abánico, pies, brazos, corazón*. Następnie nauczyciel zadaje pytania dotyczące treści usłyszanego opowiadania. *¿Qué tiene la niña flamenca? ¿Qué le gusta a la niña flamenca?* etc.

W dalszej części zajęć nauczyciel przygotowuje dzieci do poznania piosenki, ponownie posługując się metodą narracyjną, opowiada o 3 podróżnikach, którzy odwiedzą Sewillę, by wziąć udział w obchodach *Feria de Abril*. Następnie wyświetla uczestnikom piosenkę *Sevillana holandesa* grupy *Pica-Pica*, w której dzieci odnajdują rzekomych podróżników. Piosenka jest dostępna w serwisie YouTube na kanale *Pica-Pica Oficial*. Po wysłuchaniu piosenki uczestnicy zapoznają się z jej tekstem.

Nauczyciel razem z dziećmi tłumaczy tekst, próbując angażować do wspólnego tłumaczenia ucznia szczególnie uzdolnionego. Tym samym rozwija u uczniów umiejętność rozumienia ze słuchu tekstu w języku obcym. Wspiera się gestami, które uczniowie widzieli w filmiku, co ułatwi zrozumienie tekstu. Jeżeli jest taka potrzeba, nauczyciel dodatkowo wyświetla tekst na tablicy interaktywnej lub rozdaje wydrukowaną wersję tekstu uczniom ze SPE. Po zrozumieniu treści piosenki nauczyciel tłumaczy i pokazuje ruchy i kroki zaprezentowane w filmiku, wykorzystując do tego metodę RFT. Zachęca dzieci do powtarzania za nim i nauki kroków i ruchu rękoma – dzieci stoją wtedy w kółku, dzięki czemu mają swobodę wykonywania ruchów. Jeżeli lekcja odbywa się w trybie zdalnym, uczniowie wykonują ruchy rękami i kroki w domu przy włączonej lub wyłączonej kamerce. Gdy dzieci opanują kroki i ruchy rękoma, nauczyciel uczy dzieci tekstu piosenki, wielokrotnie powtarzając dany wers. Dzieci ze SPE mogą wtedy posłużyć się wersją wydrukowaną bądź wyświetlaną. Początkowo nauczyciel czyta po jednym wersie i prosi dzieci o powtórzenie – najpierw chórem, a następnie wybrane dziecko (metoda audiolingwalna). Gdy dzieci opanują wymowę wszystkich wersów, nauczyciel odtwarza piosenkę i zachęca dzieci do wspólnego śpiewu oraz tańca.

ETAP VII – realizowany przez NEW

Analogicznie do zajęć poświęconych *flamenco*, NEW przygotowuje zajęcia z wybranego polskiego tańca ludowego, zwracając szczególną uwagę na muzykę, rytm, tekst oraz stroje tancerzy. W ten sposób wprowadza uczestników w przygotowanie strojów i instrumentów wykonywanych na kolejnym etapie.

ETAP VIII – lekcja prowadzona przez NJH

Dzieci przygotowują materiały: bibułę, blok techniczny, nożyczki, klej, kartoniki, duże guziki lub plastikowe nakrętki, ewentualnie nici i igły. Nauczyciel wyjaśnia uczestnikom, że podczas zajęć dzieci przygotują stroje potrzebne do występu. Na potrzeby tych zajęć klasa podzieli się na 3 mniejsze grupki. Każde dziecko będzie mogło wybrać, do której chce przynależeć i jaki element stroju przygotuje. Jednocześnie nauczyciel dba o to, by dzieci ze SPE znalazły się w grupie na tyle zróżnicowanej, by umożliwić im wykonanie zadania na miarę swoich możliwości w stopniu równym z innymi dziećmi. Każda grupa wykonuje inną część stroju bądź instrument zgodnie ze wskazówkami i instrukcjami nauczyciela. Grupa 1 przygotowuje grochy i falbanki z bibuły, którymi następnie dziewczynki z pomocą rodziców będą mogły przyozdobić spódniczki. Grupa 2 przygotowuje z bloku technicznego i czarnej bibuły kapelusze dla chłopców oraz szerokie pasy z czerwonej bibuły. Grupa 3 przygotowuje kastaniety z kartonu i guzików lub nakrętek. Guziki mogą być przyklejone lub przyszyte do kartonu. Nauczyciel przypomina o zasadach bezpiecznego posługiwania się nożyczkami oraz igłą. Ta grupa przygotowuje także wachlarze dla tancerek. Komunikując się z uczniami, nauczyciel

przeplata polecenia po polsku i hiszpańsku, zgodnie z koncepcją komunikacyjną zalecaną w programie nauczania. Podczas wykonywania prac manualnych, nauczyciel odtwarza w tle melodie w rytmie *flamenco* oraz piosenkę, którą dzieci będą śpiewać podczas występu. W ten sposób dodatkowo wzmacnia się rozumienie tekstu u uczniów oraz utrwała poprawną wymowę, ponieważ dzieci mają możliwość wielokrotnego śpiewania piosenki. Przykłady kastanietów, które można wykonać z dziećmi, można znaleźć po wpisaniu w wyszukiwarce internetowej hasła: *kastaniety DIY*.

ETAP IX – realizowany przez NEW

Analogicznie do zajęć poświęconych przygotowaniu strojów do wykonania tańca *flamenco*, dzieci pod kierunkiem NEW przygotowują elementy stroju regionalnego, charakterystycznego dla miejsca, w którym mieszkają.

ETAP X – realizowany przez NEW, ewentualnie nauczyciela informatyki przy wykorzystaniu szkolnego sprzętu komputerowego

Dzieci pod kierunkiem nauczyciela przygotowują zaproszenia dla rodziców na uroczyste zakończenie pierwszego etapu edukacji przez klasy III. W tym celu uczestnicy redagują tekst samego zaproszenia oraz poszerzają umiejętności obsługi prostych programów tekstowych i graficznych. Tekst będzie zredagowany w języku polskim, jednak w szacie graficznej mogą się w nim pojawić słowa hiszpańskie (np. *¡Olé!*) bądź elementy nawiązujące do kultury hiszpańskiej (np. flaga).

8.7. Prezentacja wyników

Projekt zakończy się występem (etap XI) na zakończenie pierwszego etapu nauki klas III. Występ będzie polegał na wprowadzeniu przez narratora do tematu oraz prezentacji dwóch tańców w połączeniu ze śpiewem. Uświetniając swoim występem uroczystość, młodsi koledzy z klas II będą mogli okazać swoją serdeczność wobec starszych uczniów. W ten sposób dzieci będą mieć okazję m.in. do zaprezentowania swoich umiejętności szerszej publiczności, wśród której znajdują się rodzice i opiekunowie.

8.8. Ewaluacja

Po zakończeniu każdego etapu będzie przeprowadzana szybka ewaluacja przy wykorzystaniu metody walizki i kosza. Na małych karteczkach uczniowie napiszą bądź narysują to, co podobało im się na zajęciach tak bardzo, że chcieliby to zabrać ze sobą w walizce. Jednocześnie uczniowie mają możliwość określenia w podobny sposób, co najchętniej wyrzuciliby do kosza, ponieważ jest dla nich trudne lub mało interesujące. Ewaluację każdego etapu można także przeprowadzać przy użyciu kart pracy. Nauczyciel przygotowuje na nich zadania nawiązujące do danego etapu, np. dzieci będą miały pokolorować flagę Hiszpanii odpowiednimi kolorami czy połączyć ze sobą elementy danego stroju regionalnego lub *flamenco*, przyporządkować nazwę czynności do obrazka. W ten sposób dzieci uświadomią sobie, czego nauczyły się na każdym zajęciu, a nauczyciel otrzyma informację o stopniu opanowania prezentowanych treści.

Przykładowy arkusz pracy na zakończenie projektu

Zadanie 1.

Pokoloruj flagę Hiszpanii odpowiednimi kolorami.

[ilustracja: flaga Hiszpanii]

Zadanie 2.

Zaznacz, które z podanych obrazków są elementami stroju *flamenco*.

[il. czarny kapelusz] [il. meksykańskie sombrero] [il. krakuska]

[il. wianek] [il. *peineta*] [il. czepiec]

[il. spódnica stroju łuzycyckiego] [il. zapaska] [il. suknia *flamenco*]

Zadanie 3.

Połącz nazwę elementu stroju z obrazkiem.

el vestido [il. kapelusza]

los pantalones [il. grzebienia]

el sombrero [il. suknia]

el peine [il. spodnie]

Zadanie 4.

Wskaż instrumenty używane w muzyce i tańcu *flamenco*.

[il. gitara] z podpisem: *la guitarra*

[il. skrzypce] z podpisem: *el violín*

[il. kastaniety] z podpisem: *las castañuelas*

[il. fortepian] z podpisem: *el piano*

9. Regulamin

Poniżej opisany zostanie przykład regulaminu przygotowanego na potrzeby projektu.

Ze względu na przewidzianą formę graficzną poszczególne jego elementy zostaną opisane.

Tytuł dokumentu: Regulamin

Tytuł projektu: *¡Olé! ¡Baila conmigo! Tańcz razem ze mną!*

Zasady (każda zasada powinna zostać szczegółowo wytłumaczona przez nauczyciela, a następnie przedstawiona za pomocą stosownego piktogramu, któremu mogą towarzyszyć pojedyncze słowa hiszpańskie):

1. *Saludamos a la maestra y a los compañeros: ¡hola! ¡buenos días!, ¡hasta luego!*
2. *Pedimos las cosas: ¡por favor!*
3. *Siempre damos las gracias por ayuda: ¡muchas gracias!*
4. *Felicitemos a nuestros amigos por el buen trabajo.*
5. *Somos buenos amigos y cooperamos.*

6. *Usamos la papelerera.*

7. *Ordenamos los materiales de trabajo.*

Uczestnicy projektu: klasa II i nauczyciele (tutaj znajdują się podpisy poszczególnych uczniów i nauczycieli).

Data zatwierdzenia regulaminu przez grupę: dzień – miesiąc – rok

10. Ocenianie

Ponieważ projekt został przewidziany dla uczniów klasy II, ocenianie będzie polegało na bieżącym monitorowaniu postępów uczniów w odniesieniu do zamierzonych celów. Nauczyciel prowadzi więc obserwację pod kątem umiejętności stosowania form przez każdego z uczniów 5 czasowników oraz znajomości elementów stroju *flamenco*, a także wiadomości związanych z położeniem geograficznym Hiszpanii. Dodatkowo można wprowadzić elementy samooceny, np. podczas zabawy. Uczniowie siedzą wtedy w kółku, każdy ma przed sobą kartkę z zarysem sukni *flamenco*. Nauczyciel podnosi kartę z piktogramem przedstawiającym daną czynność lub element stroju, a uczniowie mają za zadanie powiedzieć, jaki czasownik lub element stroju przedstawia ten piktogram, np. *escuchar, bailar, peineta, vestido*. Za każdą prawidłową odpowiedź uczniowie indywidualnie rysują kropkę i w ten sposób uzupełniają suknię grochami. Wykonane rysunki sukni z grochami można po zakończeniu projektu wyeksponować w klasie. Ze względu na wczesny wiek uczestników projektu ocena będzie mieć także formę kształtującej oceny ustnej. Podczas oceniania uczniów ze SPE należy uwzględnić indywidualne możliwości każdego ucznia, jego zaangażowanie i włożony wysiłek, sama ocena zaś powinna służyć podnoszeniu poczucia wartości, rozbudzaniu ciekawości poznawczej oraz motywowaniu do dalszej pracy. Podsumowując projekt, nauczyciel skupi się przede wszystkim na wyeksponowaniu zaangażowania każdego z uczestników oraz na jego współpracy z grupą.

11. Ewaluacja

Nauczyciele przeprowadzają ewaluację w odniesieniu do zamierzonych celów związanych z poszczególnymi etapami projektu. Dla nauczyciela języka hiszpańskiego kluczowe będzie przeprowadzenie ewaluacji pod kątem przyrostu umiejętności językowych, ale także zaangażowania i współpracy w grupie. Ewaluacja będzie opierać się na obserwacji każdego ucznia i odnotowaniu jej wyników w przygotowanym wcześniej arkuszu.

Arkusz obserwacji ucznia (imię i nazwisko)

1. Uczeń uczestniczy w zajęciach:
  - a) aktywnie
  - b) biernie
  - c) z dystansem.
2. Uczeń współpracuje z pozostałymi dziećmi:
  - a) chętnie
  - b) nie współpracuje
  - c) wywołuje konflikty.

3. Uczeń rozumie i reaguje na komunikaty wydawane po hiszpańsku:
  - a) rozumie i reaguje
  - b) rozumie i nie reaguje
  - c) nie rozumie i nie reaguje.
4. Uczeń podejmuje próby komunikowania się po hiszpańsku:
  - a) pełnymi zdaniami
  - b) pojedynczymi słowami
  - c) nie komunikuje się po hiszpańsku.
5. Uczeń rozumie i śpiewa piosenkę po hiszpańsku:
  - a) rozumie i śpiewa po hiszpańsku
  - b) rozumie i nie śpiewa
  - c) nie rozumie i nie śpiewa.
6. Uczeń słucha z uwagą i rozumie materiał dźwiękowy prezentowany po hiszpańsku:
  - a) słucha i rozumie
  - b) słucha i nie rozumie
  - c) nie słucha i nie rozumie.
7. Uczeń nazywa czynności pokazane na piktogramie: *escuchar, bailar, cantar*:
  - a) nazywa wszystkie czynności
  - b) nazywa niektóre czynności
  - c) nie nazywa.
8. Uczeń w komunikacji stosuje słownictwo i wyrażenia utrwalane podczas realizacji projektu: np. *la chica flamenca lleva un vestido, un sombrero, una peineta*:
  - a) stosuje
  - b) stosuje pojedyncze słowa
  - c) nie stosuje.
9. Uczeń rozpoznaje i opisuje flagę Hiszpanii wśród przykładowych flag:
  - a) rozpoznaje i opisuje
  - b) rozpoznaje i nie opisuje
  - c) nie rozpoznaje i nie opisuje.
10. Uczeń rozpoznaje i opisuje flagę Hiszpanii wśród przykładowych flag:
  - a) wskazuje i nazywa
  - b) wskazuje i nie nazywa
  - c) nie wskazuje i nie nazywa.

Każda odpowiedź a) będzie wskazywała na osiągnięcie postawionych celów, każda odpowiedź b) będzie oznaczała, że cele zostały osiągnięte w niepełnym stopniu, natomiast każda odpowiedź c) powinna być odczytana jako brak osiągnięcia założonych celów.

Po zakończeniu projektu nauczyciele prowadzący wspólnie przeanalizują stopień osiągnięcia zamierzonych celów na podstawie wyników zebranych z przeprowadzonej obserwacji oraz kart pracy uczniów. Nauczyciele uzgodnią także, czy projekt nadaje się do ponownej realizacji w przyszłości. Nauczyciele powinni również wskazać obszary, które powinno się skorygować w przypadku realizacji innych projektów.

12. Materiały pomocnicze

- słowniki języka polskiego
- słowniki języka hiszpańskiego, w tym słownik obrazkowy
- widokówki bądź foldery przyniesione z wycieczki do muzeum/domu kultury
- przedmioty nawiązujące do danego folkloru – z zasobów domowych uczestników bądź nauczyciela (wachlarz, grzebień ozdobny, chusta itp.)
- materiały autorskie – arkusz ewaluacji
- strony internetowe poświęcone kulturze *flamenco*.

13. Materiały z zasobów ORE

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kirylak A., 2022, *Entre amigos. Program nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kirylak A., 2022, *Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 kB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Zaparucha A., 2017, *Teoria w pigułce. Zestaw 6. Zeszyt 1* (PDF, 5,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Agnieszka Kostrzak-Kirylak – absolwentka studiów filologicznych na Uniwersytecie Śląskim (iberystyka i polonistyka) oraz studiów podyplomowych dla tłumaczy na Uniwersytecie Jagiellońskim. Tłumaczka ustna i pisemna, specjalizuje się w tłumaczeniach technicznych. Nauczycielka języka hiszpańskiego oraz polskiego jako obcego. Na co dzień pracuje w Akademickim Liceum Ogólnokształcącym Politechniki Śląskiej w Rybniku. Swoją pasją do kultury i języka hiszpańskiego od lat zaraza dzieci, młodzież i dorosłych. Miłośniczka sztuki i literatury hiszpańskiej.